

68847

no 1897

Zakaj prepovedujejo
duhovniki

brati sv. pismo?

*Proč od Bina
Slovenici naročajo
Protestantizma
Slava Trubary
in Kurru*

Založil in prodaja

Anton Chráska

v Českých Budějovicah,

Gymnasiální ulice.

in J. V. nap

Σελος προποσδωγος

δωδωγος

δωδωγος. δωδωγος

030030491

Αντων. Χαρακ.

Αντων. Χαρακ.

Αντων. Χαρακ.

Αντων. Χαρακ.

Neki kolporter (prodajalec sv. pisma) je izložil svoje knjige na ulici nekega mesta in jih ponujal vsem mimo hodečim. Nekateri so jih radi kupovali, a drugi so vsako ponudbo odklanjali, bodisi ker niso imeli denarja, bodisi da takih knjig niso marali. Eden izmed njih se je izgovarjal, da ne sme biblije imeti in iz nje brati, ker je od duhovnega pastirja prepovedana. Dasi je bil kolporterju popolnoma neznan, vendar se je ta začel ž njim pogovarjati in imel ž njim sledeči razgovor.

Kolporter. Zakaj pa vam duhovniki pravzaprav prepovedujejo brati sv. pismo?

Neznanec. Tega pa res ne vem.

Kolporter. Saj v drugih krajih se ljudstvu priporoča, naj bere sv. pismo; in tudi vaš gospod župnik ne more tajiti, da ni sv. pismo pisano od svetih prerokov in apostolov po naročilu in navdihnenju božjem. On sam mora priznati, da je sv. pismo beseda božja in vir krščanske vere.

Neznanec. To je že res, sam sem slišal, da so to rekli goreči katoličani. Toda, kakor sem že rekel, nam je tukaj sv. pismo prepovedano; zakaj, to mi ni znano.

K. In hoteli bi to vedeti?

N. Seveda bi rad vedel.

K. Ali mi morete povedati, kako se to

strinja, da vaši duhovni pastirji proglašujejo tisto knjigo za besedo božjo in za vir krščanske vere in vsako nedeljo iz nje pridigujejo in jo vendar prepovedujejo brati? Ali se vam ne zdi, da je to velika nedoslednost? Lahko bi rekli vašemu gospodu: Ali se vaše učenje ujema s sv. pismom ali pa se ne ujema. Če se vaše učenje ujema s sv. pismom, zakaj pa se bojite, da se popačimo, ako bomo sami tudi brali v sv. pismu? Če se pa vaše učenje ne ujema s sv. pismom, potem je prav gotovo, da je tisto učenje krivo.

N. To se mi zdi popolnoma resnično.

K. In vendar vam vaš duhovnik prepoveduje brati sv. pismo?

N. Seveda.

K. Ali vam nikoli ni prišlo na misel, da vam to prepoveduje zato, da bi ne spoznali, da se njegove besede ne ujemajo z besedo božjo?

N. To sem si že večkrat domišljeval, a misel ni še prepričanje; potem pa menim, da je bolje, ako svojemu duhovniku zaupam, nego bi ga sumničil.

K. Pa bi vendar ne hoteli verjeti več duhovniku kakor samemu Bogu?

N. Tega pa ne.

K. Dobro, primerjajte torej njegove besede z besedo božjo in prepričate se, ali se ujemajo ali ne.

N. Tega ne morem, nisem dovolj učen.

K. Znete li brati?

N. O, to pa vendar znam.

K. To vam bodi za zdaj dovolj; vzemite torej tole biblijo in poiščite si stavke, katere vam naznanim. Berite jih in takoj se prepričate. Toda najprej mi še povejte, ali je vaš župnik oženjen?

N. Kaj pa mislite? Saj menda veste, da se naši duhovniki ne smejo ženiti.

K. Ali vam vaš župnik dovoljuje jesti v petek in v postnem času meso?

N. Tudi to nam je prepovedano.

K. Dobro. Poiščite si v Novem testamentu prvi list sv. apostola Pavla Timoteju, četrto poglavje od prve do tretje vrste. Kaj tam stoji?

N. Tu stoji (bere): »Duh pa izrečno govori, da bodejo v poslednjih časih nekateri odpadli od vere, držeč se lažnjivih klatiduhov in nauk hudičevih, v licemerstvu lažigovornikov, zaznamovanih v lastni vesti, ki *branijo ženiti se in močiti in zapovedujejo zdrževati se jedil, katera je Bog ustvaril za uživanje z zahvaljevanjem vernim in njim, ki so spoznali resnico*« *).

*) Bolj razumljiv prevod: Duh (sveti) izrečno pravi, da bodo v poslednjih časih nekateri odpadli od vere in poslušali zapeljive duhove in nauke hudobnih duhov, vsled licemerstva lažigovornikov, ki nosijo znamenje (hudobije) v lastni vesti, ki branijo ženiti se in močiti in zapovedujejo zdrževati se jedil, katera je Bog ustvaril, da jih z zahvaljevanjem (Bogu) uživajo verni in ti, ki so spoznali resnico.

K. Ali pa ne meri to prerokovanje na vaše duhovnike?

N. Da, prav dobro, oni se ne ženijo in prepovedujejo mestna jedila v nekatere dni; zdi se res, kakor da bi sv. Duh s temi besedami kazal ravno na nje. Vi torej mislite, da bi se mogli duhovniki prav tako ženiti kakor tudi mi?

K. Tudi na to vprašanje najdete odgovor v sv. pismu. Poiščite si v istem listu sv. Pavla tretje poglavje, drugo in četrto vrsto.

N. (bere): »Škof (predstojnik) treba da je brez napake, *ene žene mož*, trezen, zmeren, spodoben, gostoljuben, dober učitelj, ne pijanec, ne pretepalec, nego krotek, ne prepirčen, ne denarja lakomen, *svoji hiši dober gospodar, otroke strahujoč z vso spodobnostjo*«. — Tega ne bi bil mislil, da stoji v sv. pismu, da sme biti duhovnik, celo škof, oženjen in imeti otroke!

K. Zdaj pa umevate, zakaj ne smete brati knjige, v kateri so take reči pisane?

N. Umevam, a to ne more biti edini vzrok one prepovedi. Mora tu biti še kaj drugega.

K. Seveda, so tu še drugi vzroki in nekatere vam še naznamim. Čemu imate to vrvico s črnimi kroglicami?

N. To je rožni venec; saj menda veste, da nam je zapovedano moliti toliko oče-našev in češčenasimarij, kolikor je kroglic na tej vrvici. Obljubljeno nam je tudi, da za to

dobimo od Boga vse milosti, katerih nam je treba.

K. No, zdaj pa poiščite evangelj sv. Matveja in berite v šestem poglavju sedmo vrsto.

N. (bere): »*Kadar pa molite, ne govorite mnogo, kakor pogani; kajti oni mislijo, da bodo uslišani zavoljo obilnih besed svojih.*«

K. V katerem jeziku se bere maša?

N. V latinščini.

K. Ali znate latinski?

N. Kaj pa še, ne znam.

K. Zdaj pogledjte, kaj je pisano v prvem listu sv. Pavla Korinčanom v štirinajstem poglavju, v šesti in devetnajsti vrsti. Čakajte, preberem vam to sam. »*Bratje, če pridem k vam (neznane) jezike govoreč, kaj vam bom koristil? V cerkvi hočem rajši pet besed govoriti s svojim umom, nego pa tisoč besed v (neznanem) jeziku.*«

N. Priznavam, da se mi zdi popolnoma pametno in pristojno, kar tu pravi sv. apostol Pavel.

K. Potemtakem je vaš gospod župnik . . .

N. V zmoti je, v zmoti, nič drugače.

K. Pojdiva za korak dalje! S čim so olepšane stene v vaših cerkvah?

N. S podobami svetnikov in svetnic božjih, s kipi in sohami, ki predočujejo Kristusa, devico Marijo, svete apostole in dr.

K. In pred tistimi podobami poklekujete in molite, je li res? Pogledjte pa, kaj je pisano

v drugi knjigi Mojzesovi, v dvajsetem poglavju, v četrti in peti vrsti.

N. Tukaj stoji: »Ne delaj si rezane podobe, tudi ne nobene podobe tega, kar je zgoraj na nebu, kar je spodaj na zemlji in kar je v vodah pod zemljo; *ne moli jih in ne časti jih*: kajti jaz sem Gospod, Bog tvoj itd«.

K. Koga kličete pri molitvi, da bi za vas prosil pri Bogu?

N. Devico Marijo ali pa svetnika, ki je moj patron.

K. Poglejte, kaj piše Pavel v svojem prvem listu Timoteju, v drugem poglavju, v peti vrsti!

N. »Tu piše: Eden je Bog, *eden tudi srednik med Bogom in ljudmi*, človek Kristus Jesus, kateri se je dal v odkupnino za vse«.

K. Kaj pa mislite o maši in kakšno korist pričakujete od nje?

N. Sveta maša je nekrvava daritev Jezusa Kristusa, katera zadobiva vsem, ki se je pobožno udeležujejo, pri Bogu odpuščanje grehov.

K. Potemtakem bi se Kristusova daritev že blizu devetnajststo let vsak dan pri maši ponavljala in bi bil Kristus na ta način že milijonkrat in milijonkrat darovan od duhovnikov pri maši?

N. Gotovo je bil, vsaj to tako razlagajo.

K. Prepričava se takoj, ali je to prav. Berite v listu Hebrejcem, v devetem poglavju, od 24. do 28. vrste!

N. Tu se pravi, da je »Kristus šel v samo nebo, *ne samega sebe večkrat darovat, kakor višji* (izraelski) *duhovnik vhaja v svetišče vsako leto s tujo krvjo* (kajti sicer bi bil moral mnogokrat trpeti od ustanovitve sveta); sedaj pa se je enkrat prikazal po žrtvi svoji v izbrisanje greha. In kakor je človeku namenjeno enkrat umreti, po tem pa bo sodba, tako se je tudi Kristus enkrat daroval, da bi nesel mnogih grehe«.

K. Ali pa po vsem tem že razumete, zakaj vam duhovniki prepovedujejo knjigo, v kateri se nahajajo te in še druge reči?

N. Vem, kaj hočete reči, namreč da duhovniki nečejo, da bi spoznali, kako njih nauki nasprotujejo naukom sv. pisma. Po tem, kar sem zdaj v tej knjigi bral, je za duhovnike res nevarno, ako priprosto ljudstvo bere sv. pismo. Toda glejte, jaz mislim takole: ko berem jaz sv. pismo, si ga lahko napačno razložim in vsled tega pridem v zmotnjava; a duhovnik je bolj učen in izobražen kakor jaz, radi tega pa zahteva, da se držim te razlage, katero on prizna za najboljšo.

K. Ali mar mislite, da je apostol Pavel pisal svoje liste samo za duhovnike in učenike? Ali ne veste, da v občinah, katerim je pisal, niso bili »mnogi modri po mesu, ne mnogi močni, ne mnogi imenitni« (glejte I Korinč. 1, 26.). In vendar je apostol pisal vsem in hotel, da bi vsi brali njegove liste; ako pa

niso znali brati, da bi beroče brate poslušali. Glejte 1. Tesalonič. 5. poglavje, 27. vrsto: »*Rotim vas pri Gospodu, da se naj ta list bere vsem svetim bratom*«. Ne morete pač trditi, da je to, kar so pisali apostoli, nerazumljivo, a to, kar govoré duhovniki, razumljivo; tudi ne morete reči, da znajo duhovniki bolje učiti in resnico oznanjati, kakor sveti apostoli ali sam Kristus. Ali menite, da sta misel in pamet kateregakoli duhovnika popolnejši kakor misel nebeškega Učenika, ki je prišel iz naročja Očetovega, Gospoda Jezusa Kristusa?

N. Ne, tega nikakor ne trdim, ampak imam še eden važen ugovor, katerega vam ne smem zamolčati. Na eni strani mi moj gospod župnik strogo prepoveduje brati sv. pismo, na drugi strani mi vi to vroče priporočate. Njega dobro poznam, vas pa vidim danes prvičrat v svojem življenju. Ali je varno in spodobno, da poslušam tujega človeka, a ne onega, ki je že enkrat moj vodnik in dušni pastir?

K. V tem imate popolnoma prav, da se nečete zanašati na *moje* besede. Jaz tega tudi ne zahtevam. Saj sem le slab, grešen človek in lahko se morem motiti. Tudi nisem bil namenjen vas pregovarjati, naj poslušate *mene*. Vabim vas le, da poslušate Boga in verujete Njegovi besedi. On sam je svojim prerokom in apostolom navdihnil misli, ki jih naj zapišejo, in tako nam On sam govori po sv. pismu. Le

berite, kaj je o tem zapisano v drugem listu Timoteju, 3. pogl., 16. vrsti.

N. (bere): »Vse pismo je od Boga navdihnjeno in koristno za uk, za svarjenje, za opominjanje, za vzrejo v pravici«.

K. Dobro torej premislite, dragi prijatelj, kako boste ravnali. Ako zavrnete sv. pismo, vedite, da ste zavrgli ne človeka, ampak besedo in zapoved božjo.

Po teh besedah je neznanec pobesil oči in — molčal.

Ljubi bralec, tudi tebi se ponuja beseda božja, sveto pismo, in Bog hoče, da ga bereš in se iz njega naučiš poti do izveličanja. Ako pa tega nečeš, veljajo za te besede v evangeliju sv. Janeza, 3. pogl., 19. vrsti: »Luč je prišla na svet, ali ljudje so bolj ljubili temo nego luč«. Če se pa odločiš brati sv. pismo in prosiš Boga pomoči in razsvetljenja svojega duha, najdeš v sv. pismu take tolažljive besede, da ti ne bo nikoli dovolj poslušati in se veseliti v njih. Le poslušaj: *Sin človekov je prišel iskat in rešit, kar je bilo izgubljenega.* — *Resnična je ta beseda in vsekakor vredna, da se sprejme: da je Kristus Jezus prišel na svet rešit grešnike.* Luk. 19, 1; I Tim 1, 15.

Sv. pismo ti pokaže, kako moreš dobiti odpuščenje svojih grehov in začeti novo, Bogu ugodno življenje. »Kajti greh ne bo gospodoval

nad vami, ker niste pod postavo (Mojzesovo), nego pod milostjo« (Rimlj. 6, 14.). Če se za-tečeš k Izveličarju, bo On po svoji milosti očistil in obnovil tvoje srce, da boš ljubil Njega in tudi svojega bližnjega in delal vse to, kar ti sicer iz lastne moči ni bilo mogoče.

Zatorej, dragi bralec, beri sveto pismo, beri ga pridno in pazljivo vsak dan. Beri ga vseskozi in primerjaj stavek s stavkom, kajti sv. pismo obsega svojo lastno razlago: kar je na enem mestu nekoliko temneje povedano, je zopet na drugem mestu razloženo jasneje in obširneje. Ne pozabi pri tem prositi Boga, ki v tisti sveti knjigi govori k tebi, naj ti pomaga po sv. Duhu, da njegove besede prav razumeš in spoznano resnico zvesto izpolnjuješ. Ne daj si v branju sv. pisma od nikogar braniti, najsi je kdorkoli. Kajti noben človek na vsem svetu nima pravice, da bi se vrival med te in tvojega Boga. Nihče ti ne sme braniti iskati in spoznavati resnico. Pomni, da moraš nekoč račun dati pred Bogom sam zase ter da te tam noben človek ne bo zagovarjal ali branil, tudi duhovnik ne. Boga je treba bolj poslušati nego ljudi. Ako ti kdo reče, da je treba duhovnike poslušati in duhovnikom verovati, ker je Kristus rekel: »Kdor vas posluša, mene posluša«, temu povej, da to velja v prvi vrsti sv. apostolom, katerih besede beremo v sv. pismu in potentakem ne moremo drugače nego sprejemati besede sv. apostolov kot

Kristusove lastne besede. Duhovnike treba le toliko poslušati, v kolikor se njih besede ujemajo z nauki Kristusa in Njegovih apostolov, nič več in nič manj.

Bog ti daj svojo pomoč in milost, da se ti uresniči obljuba Izveličarjeva: »Spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila« (Jan. 8, 32.).

Dodatek.

Nekdo menda poreče:

Ni res, da rimskokatoliški duhovniki sploh prepovedujejo brati sv. pismo. Ta prepoved se tiče samo protestantskih prevodov sv. pisma, ki so jih baje protestanti pokvarili. Saj imamo vendar sv. pismo od Družbe sv. Mohorja!

Odgovor: Res je, da v prvi vrsti prepovedujejo brati ono sv. pismo, ki so ga izdale svetopisemske družbe, katerih udje so večinoma protestanti; a res je tudi, da rimskokatoliška duhovščina ne vidi rada, ako priprosto ljudstvo bere sv. pismo, četudi je izdano od katoličanov, in da vobče razširjanja sv. pisma ne podpira, ampak celo ovira. Svetopisemske družbe so voljne tiskati in razširjati tudi rimskokatoliške prevode sv. pisma in jih tudi deloma tiskajo (na pr. v poljščini prevod Wuykov, v nemščini prevod van Essov in Kistemakerov; tudi slovenske dele sv. pisma, ki jih je izdala Britanska in inozemska svetopisemska družba, sta uredila dva katoličana). Navzlic temu je nekoliko papežev zavrglo in preklelo vse svetopisemske družbe.

Da svetopisemske družbe razširjajo pokvarjeno in popačeno sv. pismo, nihče ne more dokazati. Njih načelo je: tiskati in razširjati najboljše prevode sv. pisma *brez vsake razlage*, ker smatrajo sv. pismo samo za besedo božjo, razlago pa le za besedo človeško, in mislijo, da je sv. pismo v stvareh, ki se tičejo izveličanja duše, dovolj jasno in razumljivo, da tudi najpriprostejši bralec vsaj toliko iz njega razume, kolikor mu je treba, da veruje v Jezusa Kristusa in se po tej veri izveliča. Rimskokatoliška cerkev pa zahteva, da se s sv. pismom vred tiska tudi razlaga, v kateri se besede sv. pisma, če je treba, na različen način zasukujejo, da se le dobi tisti zmisel, ki se najbolj strinja z nauki takoimenovane nezmotljive cerkve. A tudi takega po rimskokatoliško razloženega sv. pisma ne marajo duhovniki razširjati, ker bi bistroumnejši bralci lahko mogli spoznati, da ni razlaga povsem soglasna s sv. pismom. Zatorej rajši dajajo ljudstvu v nadomestilo: »Zgodbe sv. pisma«, »Evangelje za nedelje in praznike« ali kake druge knjige.

Ob koncu osemnajstega in v početku devetnajstega stoletja je živelo v rimskokatoliški cerkvi znatno število vrlih, pobožnih in učenih duhovnikov, ki so bili prepričani, da branje sv. pisma utrja kristjane v veri, brani pred praznovrstvom in neverstvom in jih vnema k pravi pobožnosti in krščanskemu življenju po vzgledu prvotne krščanske cerkve. Zato so se z nekaterimi neduhovniki vred trudili za razširjanje

sv. pisma. Tudi med Slovenci je imelo to gibanje svoje zastopnike, n. pr. Jurja Japelja, ki je izdal vse sv. pismo brez razlage v slovenščini in ga vroče priporočal priprostemu ljudstvu. A žal, to gibanje je moralo v kratkem prenehati. Papež in višji cerkveni dostojanstveniki ga niso podpirali, še nasprotovali mu so; naposled pa je Jezusova družba (jezuitje), obnovljena l. 1814., preprečila vsako tako delovanje za razsvetljenje ljudstva in v povzdigo prave vere.

Da rimska cerkev ne mara dati sv. pisma v roke preprostemu ljudstvu, priča nam najbolj zgodovina slovenskega naroda. Že čez tisoč let so Slovenci pokorni in vdani otroci »sv. matere cerkve«, a ta jim je za tisoč let dala *le dve izdaji celega sv. pisma*: prvo v osemnajstem stoletju po Jurju Japelju (katerega so pa nekateri sumničili in mu nasprotovali) in drugo v devetnajstem stoletju po ljubljanskem škofu Wolfu, katere si pa ni mogel vsakdo preskrbeti, ker obsega šest debelih zvezkov. Družba sv. Mohorja, ki je vse-skozi rimskokatoliška in bi lahko mogla izdati sv. pismo po ceni kakor druge knjižice, izdaja zdaj samo »Zgodbe sv. pisma« z obilo razlago. Nihče torej ne misli, da imaš sv. pismo, če imaš tiste »Zgodbe«; to je le boren nadomestek za sv. pismo, s katerim bi se noben kristjan ne smel zadovoljiti.

Rimski cerkvi vdani duhovniki govoré takole: Kristjan, veruj le nam, in vse bo dobro! Sam ničesar ne premišljuj, ker mi mislimo za te.

Ne vprašaj, ali je pot, po kateri greš, resnično pot do izveličanja. Izroči se popolnoma našemu vedenju, kajti nihče, tudi sv. pismo ne, ti ne more bolje kakor mi povedati, kako boš izveličan. Čim pokorneje poslušáš nas, tem večje zasluženje imaš pri Bogu. Mi se ne motimo! Če mi pravimo, da je kaj črno, in tebi se to dozdeva belo, le veruj nam! Varuj se teh, ki hočejo omajati tvojo vero v duhovnike; kajti kdor ne veruje duhovnikom, ne veruje tudi Bogu. Nikar ne beri časopisov in drugih knjig, če se tudi sv. pismo imenujejo, ako niso potrjene od škofa; kajti s tem storiš velik greh itd.

Dragi bralec, premišluj vendar, ali je to glas božji ali ne?

Narodna in univerzitetna
knjižnica

• NUK